

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Книгознавча школа

Антологія

Серія «Наукові школи»

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

УДК [002.2:008](477)
ББК 76.10
К 532

Редакційна колегія:

М. М. Поплавський, доктор педагогічних наук, професор, президент Київського національного університету культури і мистецтв, заслужений працівник культури України;

С. Д. Безклубенко, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової роботи Київського національного університету культури і мистецтв;

Т. О. Долбенко, доктор культурології, професор кафедри культурології Київського національного університету культури і мистецтв, заслужений працівник культури України;

Ю. І. Горбань, кандидат культурології, доцент кафедри книгознавства і бібліотекознавства, директор наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 11 від 15 грудня 2015 року)

К 532 Книгознавча школа: антологія / уклад. В. М. Медведєва. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 644 с. – (Серія «Наукові школи»).

ISBN 978-617-7320-59-2

Це видання започатковує серію під загальною назвою «Наукові школи», яка по чергово репрезентуватиме основні напрями книгознавчих, культурологічних та мистецтвознавчих досліджень і пошуків.

Зважаючи на незаперечну роль книги як культурного феномена у житті суспільства, як складової державотворення, перше видання у серії присвячується книгознавчій школі і відбиває науково-творчі, науково-педагогічні доробки її представників (випускників, викладачів), яким долею судилося творити історію університету за часів розбудови української держави.

В антології зібрано портрети, світлини, наукові праці, бібліографію, що ілюструють об'єктивно, через факти, особистості, документи, події, живі сторінки становлення Київського національного університету культури і мистецтв.

Видання розраховане на професійних книгознавців, педагогів, бібліотечних працівників, представників соціогуманітарних наук.

УДК [002.2:008](477)
ББК 76.10

ISBN 978-617-7320-59-2

© Медведєва В.М., 2016
© Видавництво Ліра-К, 2016

Особлива подяка керівництву університету в особі Поплавського Михайла Михайловича доктора педагогічних наук, професора, президента Київського національного університету культури і мистецтв та Бондаря Ігоря Савиґа доцента, в. о. ректора Київського національного університету культури і мистецтв, заслуженого працівника культури України за конструктивну допомогу в процесі підготовки видання.

З приємністю хочу також подякувати всім, хто в той чи інший спосіб сприяв появі антології. Найперш – авторам за надану інформацію та інтелектуальні джерела; за підтримку ідеї започаткування видання Безклубенку Сергію Даниловичу доктору філософських наук, професору, проректору з наукової роботи; за фахову консультативну підтримку Долбенко Тетяні Олексіївни доктору культурології, професору, заслуженому працівнику культури України; колективу наукової бібліотеки і особисто директору Горбаню Юрію Івановичу кандидату культурології, доценту; науковому відділу університету.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
СЛОВО ДО ЧИТАЧА	9
Поплавський М. М.	10
Безклубенко С. Д.	12
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КНИГОЗНАВСТВА, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА, БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВА	13
Горбаченко Т. Г.	14
Гранчак Т. Ю.	22
Добко Т. В.	28
Долбенко Т. О.	46
Ківшар Т. І.	53
Ковальчук Г. І.	65
Кулешов С. Г.	74
Новальська Т. В.	92
Пашкова В. С.	101
Петрова Л. Г.	109
Слободяник М. С.	116
Тимошик М. С.	133
Чачко А. С.	147
РОЗДІЛ 2. КНИЖКОВА СПРАВА УКРАЇНИ (історичний розвиток бібліотек, історія книги, редакційно-видавнича справа, книжкова торгівля)	152
Бородіна Г. Г.	153
Грет Г. П.	158
Гурбанська А. І.	170
Дніпренко В. І.	179
Зворський С. Л.	185
Зеленська Л. М.	193
Каліберда Л. П.	204
Каракоз О. О.	211
Ковальчук С. П.	219
Кочубей Л. О.	225
Макарова М. В.	232
Медведева В. М.	237
Миколаєнко А. Ю.	250
Салата Г. В.	257
Сенченко М. І.	262

Сидоренко Т. В.	270
Якубенко Я. А.	279
РОЗДІЛ 3. БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВО	285
Бабич В. С.	286
Геращенко М. В.	297
Дяченко Н. С.	304
Загуменна В. В.	311
Зотова В. А.	317
Кашук О. І.	322
Кобижча Н. І.	328
Крицький О. П.	336
Прокопенко Л. С.	339
Сошинська Я. Є.	348
РОЗДІЛ 4. ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	353
Горбань Ю. І.	354
Грінберг Л. Ф.	361
Гуцол Г. О.	367
Кириленко О. Г.	373
Павлуша І. А.	379
Петрова М. В.	384
Сербін О. О.	391
Сидоренко А. І.	404
Ярошенко Т. О.	414
РОЗДІЛ 5. БІБЛІОТЕКА І ЧИТАЧ В ДОКУМЕНТНО- ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ СУСПІЛЬСТВА	422
Бачинська Н. А.	423
Безручко О. В.	428
Вертій Ж. С.	437
Захарова Н. Б.	443
Зніщенко М. П.	449
Іванова І. Ф.	459
Кулієва Т. В.	465
Литвин А. В.	474
Матвійчук О. Є.	482
Монько Т. С.	490
Ніколайко Г. В.	495
Новікова Н. О.	501
Попова (Госарт) Ю. О.	509
Прокопенко Л. І.	511
Романченко І. Г.	517
Тимошенко І. В.	523
Шипота Г. Є.	530
Шуляк С. О.	535

РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ БІБЛІОТЕК. ІННОВАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА	542
Виноградова О. Б.	543
Єрмолаєва Г. А.	549
Саприкін Г. А.	564
РОЗДІЛ 7. БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ОСВІТА, ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ	570
Гич Г. М.	571
Матвієнко О. В.	578
Сошинська В. Є.	585
Трач Ю. В.	593
Шевченко І. О.	605
ПІСЛЯМОВА	611
АВТОРИ АНТОЛОГІЇ	619
ДИСЕРТАЦІЇ ЗАХИЩЕНІ У КНУКІМ	624
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	642

ПЕРЕДМОВА

«Книгознавча школа. Антологія» – це перше видання у серії видань «Наукові школи», які започаткувала Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв. Сучасний книгознавчий процес сьогодні надзвичайно широкий, творчий, експериментальний. Керуючись потребою якомога максимально розширити уявлення про складні процеси культуротворення в часи розбудови української державності, укладач антології цілком свідомо представила на рівних знамениті постаті українського книгознавства і менш відомі – нову генерацію науковців, що дозволяє не лише об'єктивно показати книгознавчий процес з усіма його складовими, сучасні перетворення в нових історичних умовах, що проходить Україна, а й окреслити реальні перспективи творення як практичних, так і теоретичних засад сучасного книгознавства, бібліотекознавства і бібліографознавства.

Антологія підсумовує інтелектуальні здобутки, пошуки, напрацювання на певному історико-культурному розвитку, розкриває дослідження книгознавчого, бібліотекознавчого і бібліографознавчих напрямків.

Осмилення результатів діяльності дослідників-книгознавців, оновлення методології, стилю наукового мислення, тематичного багатоманіття національного спрямування, етичних вимірів наукової роботи в сукупності дало змогу розкрити, потенціал книгознавчої школи університету.

Презентована праця в українському книгознавстві кількість друкованих праць, серед яких і праці представників книгознавчої школи університету, надзвичайно багато. У такій ситуації будь-який вибір є суб'єктивним. Саме тому автор не ставив за мету вичерпність як з точки зору запропонованих текстів, так і структури. Передусім це обумовлено і фактом обсягу видання. Автор антології, керуючись принципом утвердження різноманітності думок та плюралізму вірить, що видання слугуватиме розвитку книгознавчої культури як важливої передумови підтримки духовних цінностей в суспільстві.

Представляє науково-творчі портрети представників книгознавчої школи університету. Науково-творчий портрет, обраний автором антології, набув особливого значення: він допоміг показати образи сучасників, які добре знайомі, з якими пов'язаний науково-творчий шлях, є постійне комунікування, і саме це для історії книгознавства, як і для історії української культури, складає неоціненний матеріал, оскільки дух часу набуває зримі конкретики – перебування особистості на перехресті часу століть, в складних умовах сучасної невизначеності змістових орієнтирів в гуманітарній сфері.

Він включає життєво-творчий шлях, науково-педагогічну діяльність, коло наукових інтересів, наукові авторитети і наукові школи, наукові праці, (статті, вибрану бібліографію), і прочитані навчальні предмети (курси), світліни. Акцентовано увагу на організаторсько-управлінській діяльності вчених, посадах, які вони займали і займають в університеті, їх впливу на розвиток університету, як сучасного навчального закладу.

Особливістю видання на думку автора є можливість осмилення – що ж саме із запропонованого здобуде в практичній і науковій діяльності довге життя, а